

ABSTRAKT

Celosvětově počty otrav léky stoupají exponenciálně od 90. let minulého století. Toxikologické informační středisko (TIS) v Praze představuje cenný zdroj informací o trendech v otravách na území České republiky.

Cíl

Cílem práce bylo analyzovat, jak se vyvíjely celkové počty a trendy v dotazech na otravy léky ovlivňující centrální nervovou soustavu (CNS), charakterizovat příčiny lékových chyb způsobených laiky a identifikovat četnost a následky těchto chyb ve všech věkových kategoriích. Součástí práce bylo zároveň analyzovat počet, příčiny, příznaky a závažnost otrav paracetamolem.

Materiál a Metodika

Data o konzultacích TIS byla extrahována za různá sledovaná období z elektronické databáze TIS, dále byly studovány propouštěcí zprávy pacientů hospitalizovaných pro tyto intoxikace. Vedle toho byli pacienti zpětně telefonicky dotazováni na průběh předávkování/otrav, které si vyžádaly jen ambulantní péči zdravotníků nebo kdy stačilo sledování v domácím prostředí.

Výsledky

V období 1997-2002 počty konzultací na otravy tricyklickými antidepresivy a barbituráty výrazným způsobem klesly (o 366,7 % a 340,0 %) a stejně tak značně vzrostly počty dotazů na otravy selektivními inhibitory zpětného vychytávání serotoninu a ostatními antidepresivy a benzodiazepiny (o 1347,4 % a 359,8 %). V případech lékových chyb způsobených laiky či náhodných otrav jsou nejpostiženější skupinou děti ve věku do 5 let (46,0 %). V ČR převládá konzervativní přístup k léčbě intoxikací paracetamolem a antidotum je aplikováno i v případech, kdy to stav pacienta nevyžaduje.

Závěr

Výsledky této práce poprvé demonstrují současné trendy v otravách CNS léky na území ČR. Mezi hlavní příčiny lékových chyb u laiků patří chybování při dávkování s možnostmi prevence těchto otrav. Intoxikace paracetamolem jsou stále závažným problémem, antidotum doporučujeme podávat jen v indikovaných případech (120-150 mg/l paracetamolu v plazmě).

Klíčová slova

Intoxikace léky, lékové chyby u laiků, prevence, náhodné otravy u dětí, paracetamol.